

Sinds 2006 hebben we te maken met de Wet WIA en (dus) met WIA-aanvullingsverzekeringen. In de afgelopen drie jaar is een onvoorstelbaar aantal aanvullende verzekeringen bedacht. Iedere aanbieder of adviseur heeft zijn voorkeur en afkeer van bepaalde producten. Over geen enkel product is zoveel ophef geweest als over de WGA-aanvullingsverzekering (WGA: Werkherovating Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) tot 70 procent. De reden: het werkloosheidsrisico is verzekerd. Waarom wordt daar zo moeilijk over gedaan?

Het spook van de werkloosheidsdekking

De WIA zit vol met hiaten, dus is er voldoende te repareren. De vakbonden regelen dit via de cao's of werkgevers verzekeren dit uit zichzelf voor hun werknemers. Voor de werknemer die dan nog niet aanvullend is gedekt rest er een individuele verzekeringsmogelijkheid zoals bijvoorbeeld een woonlastenbeschermer.

Ben je gedeeltelijk arbeidsongeschikt, dan kom je tegenwoordig in de regeling WGA. Gedeeltelijk arbeidsongeschikt impliceert gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid; je kunt werken. Binnen het WGA-regime word je op dat werken afgerekend. Werk je voldoende (ten minste 50 procent van de verdien-capaciteit) dan krijg je een loonaanvulling op basis van 70 procent van jouw oude loon. Werk je echter onvoldoende, dan ontvang je een WGA-vervolg-

uitkering op basis van 70 procent van het minimumloon, vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage. Deze vervolguutkering is in de meeste gevallen slechts een fractie van het oude loon. Had je maar voldoende moeten werken. Een andere oplossing is verzekeren.

De WGA-hiaatverzekeringen

Een zeer gebruikelijke verzekering voor de tekortkomingen in de WIA is de WGA-hiaatverzekering. Deze verzekering heeft als verzekerd bedrag 70 procent van het *arbeidsongeschikte* loon van een werknemer. Beldand deze werknemer in de WGA en werkt hij (of zij) onvoldoende, dan wordt er door het UWV een WGA-vervolguutkering toegekend. De WGA-hiaatverzekering vult deze vervolguutkering van het UWV aan tot 70 procent van het loon * het arbeidsongeschiktheidspercen-

tage. De WGA-hiaatverzekering verzekert alleen arbeidsongeschiktheid en zorgt daarmee voor weinig tot geen ophef.

Spannender is de uitgebreide WGA-hiaatverzekering, ook wel de 'WGA-hiaatverzekering +' of 'WGA-hiaatverzekering uitgebreid' genoemd. Deze variant vult binnen de WGA altijd aan op basis van 70 procent van het oude loon. Dit betekent dat, indien de werknemer een WGA-vervolguutkering toegekend heeft gekregen, de verzekering dekking voor werkloosheid biedt. Al vanaf de introductie van deze verzekering vallen de voor- en tegenstanders over elkaar heen. De voorstanders zeggen: 'dit is de enige verzekering die daadwerkelijk inkomensbescherming biedt', de tegenstanders: 'deze verzekering haalt de prikkel om te werken uit de Wet'. Waar komt die angst nou

WAO was een goedkoop alternatief voor Vut en ontslagregelingen.

eigenlijk vandaan? Ieder mens die kan werken, al is het maar een klein beetje, neemt toch graag deel aan het arbeidsproces?

Waar het mis ging

Toen ruim 40 jaar geleden de WAO werd ingevoerd was er een sociale ho-sannastemming. Alles was goed geregeld. Werd je als werknemer langdurig arbeidsongeschikt, dan kreeg je na de Ziektewetperiode een WAO-uitkering toegekend. Het keuren en uitkeren was toevertrouwd aan vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers: de bedrijfsverenigingen. Deze bedrijfsverenigingen ontdekten een lacune in de dekking bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Een werknemer kreeg bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid een gedeeltelijke WAO-uitkering. Het overgebleven deel, het arbeids-geschikte deel, kon op de arbeidsmarkt worden verzilverd. Lukte dit niet, dan was de werknemer deels werkloos. Omdat de deels werkloze ook nog eens deels arbeidsongeschikt was, had hij een achterstand ten opzichte van de

arbeidsongeschiktheidsregeling ontstaan die de minst slechte weg uit het arbeidsproces betekende. De gloriédagen van de WAO braken aan. De werkgever had met de WAO een goedkoop alternatief voor Vut en ontslagregelingen. De werknemer had een volledige uitkering. Er bestond voor hem geen inkomensprikkel meer om te zoeken naar werk. Werk dat op dat moment zeer lastig te vinden was.

De kosten van de WAO werden steeds meer onbeheersbaar en onbetaalbaar. Er werd wel gezocht naar maatregelen maar het zou tot 1987 duren voordat uiteindelijk de werkloosheid uit de arbeidsongeschiktheidswetgeving werd gehaald.

Angstbeeld voor de toekomst

Werkgevers en werknemers regelen aanvullingsverzekeringen voor de WIA en in het bijzonder de WGA. Het heeft voordelen om dit op branche- of sectorniveau te doen of om deze aanvulling binnen cao's te regelen. Het risico wordt gespreid en een stabiele premie is haalbaar. De geselecteerde verzekeraars halen een aanzienlijk volume binnen. Iedereen is tevreden. De meeste inkomenszekerheid geeft de uitgebreide WGA-gatverzekering. De verzekering dus die binnen de WGA altijd uitkeert op basis van 70 procent van het oude loon. Als deze verzekering door werkgever en werknemers wordt omarmd, dan is opeens de klok zo'n 35 jaar teruggedraaid. Iedere arbeidsongeschikte, deels of geheel, zal een totale WGA-uitkering ontvangen die is gebaseerd op 70 procent. De werkloosheid is verdisconteerd. Opnieuw is een situatie ontstaan waarin de arbeidsongeschiktheidsregeling een aanzuigende werking heeft. De WGA-populatie zal stijgen, de aanvullingsverzekeringen zullen veelvuldig en veel moeten uitkeren, de premies zullen onbeheersbaar en onbetaalbaar worden. We hebben weer eens niets geleerd van het verleden.

Ongegronde angst

Het geschetste angstbeeld is weinig realistisch. Dankzij wetswijzigingen zoals bijvoorbeeld de Wet verbetering poortwachter is 'kiezen' voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering helemaal geen optie. Werkgevers en werknemers zijn verplicht om er zo'n beetje alles aan te doen om WIA-instroom te voorkomen. Zo niet, dan volgt er geen WIA-keuring, maar wordt de loondoorbetalingsperiode van de werkgever met een jaar verlengd. De werknemer kan zelfs zijn recht op WIA gedeeltelijk verspielen door niet mee te werken aan »

Geciteerd

Met transparantie wil de financiële sector het vertrouwen van consumenten en overheid terugwinnen. De basis dreigt echter te worden vergeten: duidelijke taal in schriftelijke communicatie.

Ruud Dekker (directeur marketing For All Finance) in het FD

Het angstwekkende tempo van de economische neergang mag afnemen, maar de crisis gaat nog wel even door. Wat onzichtbaar is, kan best bestaan.

Marius van Nieuwkerk (hoogleraar economische geschiedenis aan Nyenrode) in het Nederlands Dagblad

In de verzekeringssector wordt nu wel geroepen dat men integer is, maar dan houdt het ook wel weer op. (...) Niet-integer gedrag zal ook echt moeten worden afgestraft.

Dick Vis (directeur DSI) in VVP

Er zou echter maar één register moeten bestaan. (...) Iedere adviseur is bij het behalen van een diploma verplicht zich in te schrijven in dit register. Zo kan iedereen zien wie over welke deskundigheid beschikt. Daarmee wordt ook meteen de onderkant van de markt aangepakt.

Eric Goll (Goll Adviesgroep) in VVP

Wie heeft er ooit van een kunstenaar gehoord die met pensioen ging?

Nicolas G. Hayek (oprichter van Swatch Group) in de commerciële bijlage bij het FD

Een bank moet weer gewoon bankieren en een verzekeraar weer verzekeren.

Cees Maas (voorzitter adviescommissie Toekomst Banken) in Verzekerd!

Strikt genomen zouden minder geschikte pensioenregelingen, falende pensioenfondsen of slecht functionerende pensioenuitvoeringsbedrijven, niet in stand moeten worden gehouden. Hetzelfde geldt voor institutionele arrangementen, waaronder wet- en regelgeving, die beter passen bij het verleden dan bij de toekomst. Goede bestuurders, pro-actieve toezichhouders en toekomstgerichte regelgevers kijken verder dan de verlengde hersteltermijn.

Fieke van der Lecq (Cordares professor of Pension Markets) in haar oratie 'Pensioenmarkten in spannende tijden'

Reageren?

Mail naar beursbengel@nibesvv.nl.

(Het opnemen van een uitspraak betekent niet altijd dat de redactie die mening deelt; soms juist het tegendeel.)

in de WIA

normale werkloze.

Als de bedrijfsvereniging bepaalde dat de werkloosheid het gevolg was van de handicap, dan zou er een WAO-uitkering worden toegekend op basis van volledige arbeidsongeschiktheid. Vanaf 1973 werd daar zelfs meteen vanuit gegaan, tenzij het volledig duidelijk was dat de werkloosheid een andere reden had. De werkloosheid werd dus, zo goed als automatisch, verdisconteerd in de WAO.

Zoals nu bekend, ging het in de loop van de jaren '70 dramatisch met de Nederlandse economie. Voor de WAO was het gevolg van deze neergang dat er flink wat werkloosheid te verdisconteren viel. Ter illustratie: in 1976 ontving bijna 85 procent van de WAO'ers een uitkering op basis van volledige arbeidsongeschiktheid. Voor werkgevers en werknemers was een

Het afnemen van een WGA-hiaatverzekering + of uitgebreid is in feite het kopen van een werkverzekering.

zijn re-integratie. De kans dus dat er een run op WGA-uitkeringen gaat ontstaan, is dus verwaarloosbaar, tenzij de volksgezondheid een dramatische wending neemt.

'WAO-denken' versus 'WIA-denken'

We doen er goed aan de materie eindelijk eens anders te gaan benaderen dan hoe we dat decennia lang gewend

zijn geweest. Binnen de WAO werd je na verloop van tijd met een WAO-gat geconfronteerd. Dit gat werd opgevuld met een zak geld uit de WAO-gatverzekering. De uitgebreide WGA-hiaatverzekering, maar ook de reguliere WGA-gatpolis, wordt vaak op eenzelfde manier voorgesteld en uitgelegd: *'In de WGA heb je een probleem als je in de WGA-vervolguitkering komt, maar de verzekering komt dan met een aanvullende uitkering om te ondersteunen.'*

Zo moet het dus niet, want dat is 'WAO-denken'. We moeten toe naar 'WIA-denken'. Dat betekent: eerst werken en graag ook! Dankzij de aanvullende verzekering die vooral in de WGA-vervolguitkering flink tot uitbetaling komt, heeft de verzekeraar een enorm belang bij re-integratie. Daar zal hij dus zijn uiterste best voor willen doen. Nee, móeten doen. Als het enige antwoord van verzekeraars op het doen van uitkeringen het verhogen van de premie is, dan kan het doemscenario alsnog uit de kast. De manier waarop zij de arbeidsongeschiktheidslast beheersbaar kunnen maken, is investeren in arbeidsgeschiktheid. Om te slagen zal het re-integratieapparaat van de inkomensverzekeraar uitstekend moeten functioneren. Wat is er mis mee om juist dat aspect te vermarkten?

De werknemer die de WGA-hiaatverzekering + of uitgebreid afneemt, koopt in feite een werkverzekering. De verzekeraar spreekt met hem af dat ingeval van arbeidsongeschiktheid er alles aan gedaan zal worden om te voorkomen dat de werknemer in de WGA-vervolguitkering terechtkomt. Er wordt gezocht naar voldoende werk, zodat de werknemer in de veel aantrekkelijkere WGA-loonaanvulling belandt. Mocht dat onverhoopt (voor een periode) niet lukken, dan is er een aanvullende uitkering als vangnet beschikbaar. Iedereen wordt daar blij van. De werknemer, omdat hij niet thuis wil verpieteren achter de geraniums. Het verplicht genieten begint immers pas op je 65ste dan wel 67ste. De werkgever is tevreden omdat door de re-integratieinspanningen van de verzekeraar zijn WGA-schadelast wordt verkleind. De verzekeraar is uiteraard ook gebaat bij het verkleinen van de schadelast. Als laatste heeft de overheid dankzij de re-integratie minder uitkeringslasten, meer premie-inkomsten en een hogere arbeidsparticipatie

(een van de hoofddoelen van de overheid). Bijkomend voordeel voor ons als adviseurs van de private markt: de verzekering is makkelijk uit te breiden met dekking voor de WW, bij privatisering van deze wet.

Conclusie

Het eerder genoemde angstbeeld van terugkeer naar 35 jaar geleden is denkbaar. Maar van de geschiedenis moet je leren, de tijden zijn veranderd. Door werken aan preventie, door goede en samenhangende re-integratie en niet stoppen met re-integratie ná de instroom in de WIA is er grip te krijgen op de schadelast. Daarbij speelt ook dat de wetgeving en verzekeringsoplossingen vaak een extra prikkel kennen: meer (wit) werken betekent een hoger inkomen.

Het WIA-denken heeft zijn intrede gedaan. Iedereen wordt er beter van!

Jeroen Vluggen

De auteur is werkzaam als trainer en consultant bij Enkwest Opleiding eV Advies B.V. te Apeldoorn.

Re-integratie voor of ten tijde van de WIA kan op drie manieren, namelijk door:

1. versnelling van het herstel. Dit speelt binnen de WIA nauwelijks meer, aangezien er al twee jaar ziekte aan vooraf is gegaan. Dan resteren de hierna genoemde twee mogelijkheden;
2. organisatorische aanpassingen. Bijvoorbeeld aanpassing van de werkplek. Hierdoor kan de WGA-gerechtigde wellicht meer benutten van de aanwezige verdiencapaciteit;
3. scholing. In veel gevallen wordt gedacht aan het omscholen naar een andere functie op hetzelfde niveau. Meer wordt vaak ook niet verlangd bij re-integratie in de eerste twee jaar. Maar opscholing naar een hoger niveau kan inhouden dat de werknemer een hogere verdiencapaciteit krijgt (vaststelling door UWV), waardoor het arbeidsongeschiktheidspercentage daalt. En als de werknemer dan minder dan 35 procent arbeidsongeschikt wordt, heeft de WGA-verzekeraar geen schade meer. En is een scholingstraject van € 10.000 dan veel geld? Het UWV zal dit in het re-integratietraject na twee jaar in ieder geval niet voorstellen. Daar moeten de private verzekeraars dus hun hoop niet op vestigen.

Snel op de hoogte van de juridische en fiscale aspecten van banksparen?

Banksparen in de praktijk

Banksparen in de praktijk is een praktisch, volledig én actueel boek dat u helpt deskundig te adviseren.

Aan de hand van een vijftigtal vragen, antwoorden en casussen uit de praktijk komen alle juridische en fiscale valkuilen aan de orde. Deze uitgave is daarmee een goede ondersteuning voor uw dagelijkse praktijk.

NIBE-SVV
T 020 520 85 34
E uitgeverij@nibesvv.nl
I www.nibesvv.nl

